

nijdende zwaard
meer bevredigen,
n hier meer con-
Hij teekent dan
en uit. Stug, hal-
allen. Alleen zijn

te kerk met men-
d, samen biddend,
e bij elkaar hoor-
zijn mond. Waar-
demand en niets
een Christen, zijn
ol zondaar. Mooie
schuldvergeving,
niet vergeven, al

uitrekt, zoo trok
a met uitgespreide
als een tijger wat-
de, Janus had al-
er gehad, dat toch
te vertrouwen is
kamer naar de
eind had hij zijn
me boer, die, als
is, het electrisch
en onnoodig ver-
al een onverschil-
van de sik open,
op, liep met zijn
terwijl het kleine
t langs het andere
hand het haar op
tot het blonk in
ns een paar stap-
nist één stap naar
e geit zich op de
uinen kop op den
oot te geven. Bom-
knie. Zoo ging dat
geit had schik, de
graag aangehaald
graag eens geknol-
l is het dan maar
n de beenen".
chrijver heeft hier

anus echter verre-
kop weer dwars
paarden afbeulen.

en", die weer een
ante Sien gaat óók
ooral het vrouw-
Maar de struisehe,
het met den boer
ruige vrijage is
r, als de koekoek
voor Janus een

goed verantwoord-
kerkloof loopt,
aarlangs hij den
boek uit is, gaat
En wat tusschen
t plaats vindt, is
ingen betreft, zeer
te verdienste van
er gelegenheid te
gaan preeken. En
den Trekpol, noch
bben!

IS—SMITSKAMP.

betreffende, aan
20, Groningen.)

bespreking van de
oofs en wat daar-
je over: Bioscoop-

rover. Hij vertelt
ge studenten zijn,
die geregeld de

aan, maar daarbij
oor hier niet; di-
n levensopvatting
lenkt u daarover?

dat in het leven
rmeerde studenten
g bescheiden plaats

at bioscoopbezoek
n geregeld zoo in-
tijn oogenblikken,
hebben aan eenige

ontspanning; welnu de film geeft daarvoor een
prachtige gelegenheid; en — kwaad schuilt er
niet in; er zijn wel goede films, waarvan geen
verderfelijke werking op den mensch uitgaat, wat
zou er dan op tegen zijn zoo nu en dan eens een
avondje in de schemering van de bioscoop-zaal
door te brengen?

Laat ik nu maar direct zeggen, dat ik het met
die redeneering heelemaal niet eens ben en dat,
naar mijn oordeel, in het christelijk leven voor de
bioscoop geen plaats is.

In de eerste plaats om onszelfs wil.

De bioscoop heeft niet een verheffenden, maar
een neertrekkenden invloed.

Ik hoorde iemand zijn gaan naar de bioscoop
verdedigen door een beroep op wat Prof. Hui-
zinga zegt in: „In de schaduwen van morgen" op
bladz. 123.

Daar wordt beweerd: „Om kort te gaan, de film
blijft een solide en populaire moraal, onge-
schokt door filosofische of andere twijfelingen".

Nu heb ik hoog respect voor Prof. Huizinga;
maar een dergelijke bewering is er toch wel heele-
maal naast.

Zelf kom ik niet in de bioscoop. Voor dit artikel
ocht ik het laatste nummer van „De Film".

Daar staat in een kort overzicht van de film:
„I dream so much".

In de eerste plaats: wat een dwaasheid, die ge-
chiedenis!

Maar dat is het ergste niet. Nota bene! een jong
meisje gaat tegen den zin van haar oom op een
carnaval de straat op.

Zij komt in aanraking met een jongeman. Gaat
nog dienselfden nacht met dien kennis van enkele
uren naar Monaco; daar dwingt haar beminde
een notaris, hen te trouwen.

Den volgende morgen ontwaakt hij op zijn
kamer en is stom verbaasd dat er een meisje op
zijn divan ligt.

Hij is dien nacht in zulk een roes geweest, dat
hij zich van de heele geschiedenis niets herinnert.
Eerst is mijnheer uit zijn humeur; maar 't loopt
toch alles prachtig.

Straks schildert hij haar een toekomst met een
auto en meer moois.

Zij zegt: Ik zou liever een baby hebben.

Hij antwoordt: Een baby; dat is onmogelijk.

Daar zou teveel lawaai maken; ik heb geen tijd
om daaraan te denken...

Het loopt hem eerst niet mee in de wereld.

Zij raken een tijdlang van elkander weg. Hij
heeft een opera gecomponeerd, maar die loopt
niet. Zij wordt zangeres en — beroemd.

Eindelijk wordt ook hij beroemd; zij hebben
elkander dan weergevonden; zij zegt haar carrière
vaarwel, om in het leven een andere rol te spelen,
deze van „maman".

Het eenige wat men hier moreel goed zou kun-
nen noemen is de sentimentele liefde, waarmee
zij hem trouw blijft.

Maar heel de manier waarop zij elkander krijgen,
de houding die mijnheer aanneemt tegenover een
baby, — 't wordt niet afgekeurd, maar eenvoudig
geaccepteerd; heel de sfeer bovendien, die in het
stuk heerscht is zóó absoluut wereldsch, zóó los
van God en Zijn Woord, dat het niet anders
mogelijk is of er moet een indruk door worden
gemaakt op het gemoed van den toeschouwer,
die God en Zijn Woord en Zijn dienst terugdringt
en hem afrekt van „de dingen, die boven zijn".

Dat is nu het eerste het beste filmverslag dat
ik zoo eens onder oogen krijg.

Maar dat kan ook niet anders.

Het doel van de filmindustrie is immers geen
ander, dan menschen trekken, al is het ook door
te speculeeren op hun laagste instincten.

Bewijs?

In het tijdschrift „De filmiga" (nu: „De film-
gids") jrg. 1934, Januari-nummer, een stuk van
Fritz von Unruh: „Phoea"; daarin komt voor een
gesprek tusschen een filmproducer en een film-
regisseur.

En dan moet u eens hooren hoe die film-
producer (en hij is het tenslotte, die de productie
beheerscht) denkt over wat een film moet zijn.

Hij zegt o.a.: „Hoe dikwijls denkt u, kan een
hijzende professor verliefd worden? Misschien één
keer bij zijn huwelijk. Maar dan komen de kin-
deren, mazelen, de wasch, inmaakglazen. Maar
bij mij, daar kan hij duizendmaal verliefd worden,
op de mooiste vrouwen van de wereld — en nie-
mand merkt het, want hij zit in het donker".

En later: „Bij mij mag de kleine, eerlijke procu-
ratiehouder eindelijk bedriegen, stelen en valsche
handteekeningen zetten. Hij ziet zichzelf op het
witte doek als een elegante zwendelaar. Hij mag
dansen, drinken, hoereeren — en nog wel met
orgelbegeleiding".

Kijk, daar wordt nu van een kant, waar men
wel weet, wat er in de filmwereld te koop is,
even een kijkje gegeven op de bron, waaruit tal
van filmen opkomen.

En nu moet men mij niet aankomen met het
praatje, dat er toch ook wel goede, werkelijk
goede films zijn.

In de eerste plaats zijn die er zoo zeldzaam
als ze er zijn, dat iemand, die geregeld de bio-
coop bezoekt, niet altijd zoo'n film vinden kan;
en in de tweede plaats, dan moet er toch een

hors d'oeuvre aan voorafgaan en een dessert op
volgen, waardoor het publiek bevredigd wordt.

Want het gaat niet om op te bouwen, om te
veredelen, maar om menschen te trekken en...
geld te verdienen.

En zou men nu werkelijk durven beweren, dat
er van zoo'n zaak geen verderfelijken invloed uit-
gaat op iemands zieleleven?

Is dat nu een ding, waar een kind van God
zich kan neervleien om zich te vermaken en neer
te laten halen, wat hij in moeizamen strijd, bij
Woord en gebed, in het leven der heiligmaking
heeft verworven?

Bovendien, afgezien van den invloed, dien de
bioscoop op onszelf heeft, wat doen wij door deel
te nemen aan deze instelling voor onzen naaste?

Moeten wij onzen steun geven aan zulk een in-
stelling, die, al zou ze (des neen) ons niet be-
derven, voor duizenden anderen een oorzaak van
zonde en ellende is?

Moeten wij meedoen aan de instandhouding van
de Hollywood-wereld?

Wij kunnen ons van dergelijke dingen wel met
een: „wat zou dat nou", afmaken, maar wie ern-
stig als kind van God wil leven moet het ge-
voelen, dat er voor de film in zijn bestaan geen
plaats mag worden ingeruimd.

Op den dieperen achtergrond van „de film-
begeerte" hoop ik een volgenden keer te wijzen.
D. v. D.

VAKWETENSCHAP EN PRAKTIJK

De geest als geneesmiddel.

Het zoeken naar de middelen is ten allen tijde
de taak geweest van de geneeskunde.

Dat zoeken is sinds eeuwen een moeilijke en
lange weg geweest, en slechts aarzeland, en met
onnoemelijke teleurstellingen, hebben de onder-
zoekers nieuwe middelen en nieuwe wegen ter
genezing ontdekt; en dankbaar en bewonderend
behoort ieder te gedenken zooveel grooten uit de
historie der geneeskunde, die hun volle energie
hebben ingezet en vaak hun heele bestaan hebben
geofferd, om te speuren naar een middel, dat den
vijand van den gezonden mensch kon verslaan.

Ik moge herinneren aan mannen als Röntgen,
den ontdekker van de stralen, die het mogelijk
maken, de diepst gelegen ziektehaarden voor ons
zichtbaar te doen zijn.

Dan Lister, die door de ontdekking van het
antiseptisch verband, duizenden van den dood
heeft gered.

Semmelweis, die aantoonde, hoe de gevreesde
kraamvrouwenkoorts kon worden bedwongen.

Cabott verhaalt in zijn boek¹⁾ van Paul Ehrlich,
dat hij gedurende een tiental jaren, 606 keeren
aan de natuur, op telkens andere wijze, trachtte
te ontlokken een antwoord op zijn vraag: „Hoe
moet het middel zijn, dat met zekerheid den ver-
wekker van de syphills vernietigen kan, zonder
eenige schade te slijchten voor de weefselcellen
van den mensch?"

Den 606den keer eerst, dat hij het experiment
herhaalde, vond hij het juiste, en noemde het Sal-
varsan, en van stonde af aan wist de wereld, dat
tegen deze vreeselijke ziekte een afdoend middel
gevonden was.

Ik zou nog Murphy en Minot willen noemen,
die de levertherapie der pernecieuze anaemie ont-
dekten, en zooveel anderen meer.

Zoo liggen er in de natuur krachten verborgen
ter genezing, waarvan we niets nog weten; maar
waarnaar te zoeken de mensch niet moede wordt.

Van welker bestaan we slechts een flauwe
„Ahnung" hebben, maar aan welker uiteindelijke
ontdekking we gelooven.

Zooals voor 25 jaren de genezende werking van
sommige electrische stroomen nog niet was ont-
dekt, of de wonderbaarlijke kracht van de on-
zichtbare stralen van het radium, zoo sluimeren
nu nog in de natuur, in de lucht, in het water, in
de mineralen, machtige middelen ter genezing van
ziekte en kwaal.

En wie zal zeggen, hoeveel van de thans door
de z.g. natuur-geneeskundigen toegepaste metho-
den, naderhand zullen blijken, inderdaad te be-
rusten op werkzame energie!

...

Maar één groote factor die bij de genezing be-
hoort, één machtige kracht, die den zieke de ge-
nezing toevoeren kan, ligt niet buiten hem, maar
in hemzelf.

Dat is de wil ter genezing, de gezondheidswil;
dat willen is een functie van den geest des men-
schen.

De geest van den mensch is het, die hem doet ken-
nen, weten, streven; is de zetel van zijn aandoe-
ningen en driften, ook van zijn willen.

Wanneer men spreekt over genezing door den
geest, zou men in zekeren zin ook kunnen spreken
van genezing door den wil.

1) R. Cabott, „Leven".

Dezen wil tot genezing te sterken, wanneer hij
verzwakt was, te doen omkeeren, waar hij in
verkeerde richting werkzaam was, te prikkelen
tot de hoogste activiteit, waar hij lauw was ge-
worden, te helpen, waar hij niet alleen kon gaan;
ziehier in het kort omschreven, het programma
van alle methoden der genezing door den geest.

...

Genezing zoeken, veronderstelt het middel.

Eén der middelen ter genezing is de geest des
menschen.

De groote macht van den geest ter genezing van
allerlei ziekte en pijn, is het eerst ontdekt door
Mesmer, den voorganger van groot statuur, van
allen, die zich thans magnetiseurs noemen.

Stefan Zweig schildert in zijn boek „Die Heilung
durch den Geist" de tragedie van dezen ernstigen
zoeker; hoe hij duizenden tot zegen was, maar
ook, hoe hij miskend werd, en vergeten stierf.

Hij had de suggestie als geneeskracht ontdekt,
zonder er zelf erg in te hebben. En mede onder
invloed van den geest van zijn tijd, verklaarde hij
zijn resultaten als gevolg van geheimzinnige uit-
stralingen.

Had de wetenschap zich met het Mesmerisme
tijdig bemoeid om het te corrigeren, waar het
foutief was, dan hadden nooit zóó gretig bedrie-
gers en speculanten er naar gegrepen.

Eerst een halve eeuw na Mesmers dood, is door
Charcot en Bernheim het begrip suggestie in de
geneeskunde ingevoerd, en als practische genees-
methode voor het eerst aangewend.

...

Wat is suggestie?

Suggestie is een geestelijk verschijnsel.

In de ziel van hem, die de suggestie ondergaat,
ontstaat op een ongewone manier een zekere
inhoud.²⁾

Die inhoud kan gebracht worden door een ander,
den geneesheer b.v., of ook wel door den persoon
zelf.

We spreken dan van autosuggestie.

Een dergelijke geestelijke inhoud ontstaat, zoo-
als gezegd, op een ongewone manier.

Wanneer een schip voor mijn oog voorbijaart,
dan doe ik de waarneming: er vaart een schip.

Er is dus een waarneming veroorzaakt, door
den prikkel van buiten.

Wanneer een roos onder mijn neus wordt ge-
houden, dan ruik ik een geur. Er is wederom
een waarneming veroorzaakt door den prikkel.

Maar nu de suggestie.

Ik houd den proefpersoon een papieren roos
onder den neus, en hij ruikt eveneens den geur
der roos.

Hier is dus een waarneming ontstaan, zonder
den prikkel die er bij hoort.

Zoo ontstaan door suggestie niet alleen waar-
nemingen zonder prikkel, maar ook een oordeel
zonder goede gronden, een neiging tot handelen,
zonder voldoende motief.³⁾

Ook een toestandsverandering in het lichaam,
zonder aanwijsbaren prikkel.

Hoe is het nu mogelijk, dat iemand zoo maar
een bepaald inzicht van een ander aanvaardt?

Dit is afhankelijk van twee factoren.

1e. Bij iedere suggestie is de persoonlijkheid
van hem, die iets suggereert, van de grootste be-
teekenis, want door zijn autoriteit, zijn ver-
trouwenwekkend gedrag, zijn geheele manier van
doen, brengt hij tusschen zichzelf, en dengene,
wien hij iets wil suggereeren, een verhouding te-
weeg, waarin bij den gesuggereerde geen twijfel
of tegenspraak mogelijk is.

2e. Maar in de tweede plaats is van groot be-
lang, de suggestibiliteit, de vatbaarheid voor sug-
gestie.

Die vatbaarheid om suggestie te ondergaan, is
zeer verschillend. Zoo zijn vrouwen meestal meer
suggestibel dan mannen.

Tal van zenuwpatiënten zijn uitermate sugges-
tibel.

Sterk verhoogd wordt de suggestibiliteit in hyp-
nose.

Bij de behandeling van zieken nu speelt deze
suggestie een groote rol.

Het spreekt van zelf, dat voor directe suggestieve
geneeswijze het allereerst in aanmerking komen
het groote leger der zenuwpatiënten, der men-
schen, die denken, dat ze mankeerende zijn aan
een of andere ernstige ziekte der organen.

Maar per slot speelt de suggestie bij iedere be-
handeling een rol.

En het kunnen ontwikkelen van die mate van
autoriteit, het weten te wekken van die mate van
vertrouwen, dat de suggestie haar rol ten volle
vervullen kan, dat is m.i., wat we onder „de gave
der gezondmaking" hebben te verstaan.

Deze gave der gezondmaking is niet het privi-
lege der officiële geneeskunst.

Nochtans is het gebruiken van deze gave door
leeken niet anders, dan scherp af te keuren. Im-
mers: een mes kan snijden, maar alleen in de
hand van een ervaren chirurg kan het ten nutte
zijn van den zieke.

De gave van gezondmaking kan wonderen doen,

2) Christelijke Encyclopaedie.

3) Ibidem.